DE LEGO® KRANT

gratis

Nieuwsblad voor LEGO bouwers

Nummer **54**
Oplage 150.000

Voorjaar 1992

Uitgave van
LEGO Nederland BV
Postbus 18
9860 AA Grootegast

LEGO krant redaktie
Postbus 98
9460 AB Gieten

Bedenkers van Bouwwerken

Wat is er eigenlijk leuker dan zelf bedacht speelgoed bouwen? Je kunt je eigen stad bouwen met huizen, straten, een vliegveld, een brandweerkazerne, een ziekenhuis, een haven...
Laat je zelf bedachte trein over je zelf bedachte brug denderen! Om nog maar niet te spreken over echt werkende robots, draaimolens, met zwaailichten en sirenes uitgeruste helicopters en wat al niet.
Precies zestig jaar geleden, in 1932, begon de timmerman *Ole Kirk Christiansen* in *Billund* een werkplaats waar hij ladders, strijkplanken en speelgoed maakte. Spoedig maakte hij alleen nog maar houten speelgoed en in 1947 werd ook kunststof speelgoed in het fabriekje gemaakt. In 1958 werd het nu zo bekende LEGO® con-structiesysteem geboren en gepatenteerd door zijn zoon *Godtfred Kirk Christiansen*. Nu zijn er honderden andere elementen naast de eerste LEGO steen gekomen: wielen, ramen, raketmotoren, trekstangen, lichtsteentjes, radertjes, asjes, spoorrails... En daarom kunnen jullie nu eigenlijk van alles bedenken en bouwen.
In deze krant zullen we het eens over bouwen hebben. Wat en hoe bouwden de mensen heel vroeger, zeg maar zo'n 5000 jaar geleden. En hoe bouwden ze in de Middeleeuwen? Bij de nieuwe dozen zijn weer fantastische Riddertijd modellen te vinden. En ook de BASIC stapeltonnen zitten boordevol interessante elementen om je fantasie de vrije loop te laten gaan. De nieuwe LEGO TECHNIC® dozen gaan van eenvoudig tot steeds een beetje ingewikkelder en zo zal de nieuwe kraanwagen weer een uitdaging zijn voor de meer ervaren TECHNIC bouwers.
De nieuwe TECHNIC modellen komen in mei in de winkels. Dus moeten jullie daarvoor nog wel even geduld hebben. De volgende LEGO krant, nummer 55, is weer vanaf 10 augustus in de winkel te vinden. Veel plezier met deze krant en laat ons eens zien met foto en beschrijving wat jij allemaal kunt bedenken en bouwen! We zijn heel benieuwd!

Hartelijke groet van de bedenkers van deze krant
de LEGO krant redaktie

Oei, grote griezels, we hebben gehoord dat het spook is losgelaten! De ondeugende Wolvenjagers uit de nieuwe *Riddertijd* doos 6075 hebben dat gedaan. Ze zeggen dat de griezelige geest op weg is naar zijn vriend de slotgeest van Bergkasteel ,,Drakenstein". Nou dat zal wat worden met die twee griezels. Je doet gewoon geen oog meer dicht 's nachts. Die lichtgevende witjurken maken de hele buurt onveilig met hun gegil en het gerammel van kettingen. We raden alle LEGO krant lezers aan om niet alleen midden in de nacht in het bos te gaan wandelen. Bovendien kunnen de Wolvenjagers op pad zijn. Nou, je hebt wel begrepen dat die ondeugden helemaal niet te vertrouwen zijn. Iedereen is dus gewaarschuwd!

1992: Abel Tasman-Jaar

Het dorpje Lutjegast ligt in de provincie Groningen op de grens met Friesland. In het Gronings betekent het woord ,,*Lutje*" klein. In dat kleine dorpje behorend tot de gemeente Grootegast, waar LEGO Nederland te vinden is, werd in het jaar 1603 Abel Janszoon Tasman geboren. Deze ontdekkingsreiziger voer met twee schepen in het Zuiden van de Stille Oceaan, op zoek naar een doorvaart naar Zuid-Amerika. Eerst ontdekte hij een land dat hij Van Diemensland noemde naar de gouverneur-generaal die hem de opdracht gaf. Nu is dat het eiland ,,*Tasmania*". Toen hij verder naar het Oosten voer, ontdekte hij weer land. Hij noemde het Staete Landt (Statenland). Dat was in 1642, dus 350 jaar geleden. De naam werd later door de Nederlanders veranderd in *Nieuw Zeeland* en zo heet dat land nog steeds. Omdat het dit jaar Abel Tasman-Jaar is,vertellen we op *pagina 7* iets meer van deze ontdekkingsreiziger en van de twee eilanden in de Stille Oceaan waar zoveel Nederlanders heen zijn gegaan; het land aan de andere kant van onze aardbol: New Zealand.

Speciale postzegel
Er is een speciale postzegel ontworpen ter gelegenheid van het Abel Tasman-Jaar. Deze unieke zegel van 70 cent wordt op 12 maart 1992 voor het eerst uitgegeven. Ook leuk om naar familie en bekenden in Nieuw Zeeland te sturen!

Op de volgende pagina's lees je:

Van Plaggenhut tot Wolkenkrabber

Het is voor jullie vanzelfsprekend om te bouwen met stenen. Jullie hebben immers handige LEGO of DUPLO stenen, die je gemakkelijk aan elkaar zet en weer los maakt.
Maar wisten jullie dat er voor het bouwen van huizen al drieduizend jaar geleden bakstenen werden gebruikt?

Grotbewoners

De eerste mensen op aarde hebben vooral in grotten gewoond. Die boden bescherming tegen wind, kou en regen, maar ook tegen wilde dieren. De mensen leefden toen van de jacht en ze aten ook planten en vruchten die ze in de natuur vonden. Hun grotten maakten ze vaak wat gezelliger met huiden.
Toen de mensen land gingen verbouwen en vee houden, moesten ze op het land gaan wonen. Daar moesten ze dan dus ook een plaats bouwen om te wonen.

Eerst gebruikten ze meestal takken en twijgen om een hut te bouwen en ze smeerden er klei op om hun „huis" dicht te maken. Ook werden *plaggen* gebruikt om een hut te bouwen. Zelfs nog niet zo erg lang gelden woonden er in ons land nog mensen in plaggenhutten. Dat waren de mensen die in de vorige eeuw het veen hebben afgegraven om er turf van te maken. Turf werd toen gebruikt als brandstof. Als het veen was afgegraven haalden de mensen hun deur en raamkozijn uit de plaggenhut en bouwden verderop een nieuwe.

Bakstenen

Het zijn de Romeinen geweest die in ons land de eerste bakstenen brachten. Die bouwden al 900 jaar voor Christus huizen en paleizen van baksteen. Ook de *aquaducten* waarover het water werd geleid zijn van baksteen gemaakt. Je ziet die aquaducten bijvoorbeeld nog in Zuid Frankrijk.
Toen de Romeinen uit ons land vertrokken, verdween ook de baksteen. Het duurde tot de twaalfde eeuw voordat in ons land de baksteen zijn opmars voor bouwwerken begon. Vooral kerken en stadsmuren werden van baksteen gebouwd. In die tijd waren dat met de hand gevormde *kleimoppen*, die in zogenaamde veldovens werden gebakken. Die ovens zetten ze vlakbij het bouwwerk, zodat ze niet zover met de stenen hoefden te sjouwen. Er zijn in de loop van de jaren miljoenen bakstenen gebruikt. Kijk maar eens in een oud stadsgedeelte. Je ziet dan ook dat bakstenen heel goede bouwmaterialen zijn, want die gebouwen staan er nu nog. Bakstenen zijn dus duurzaam.

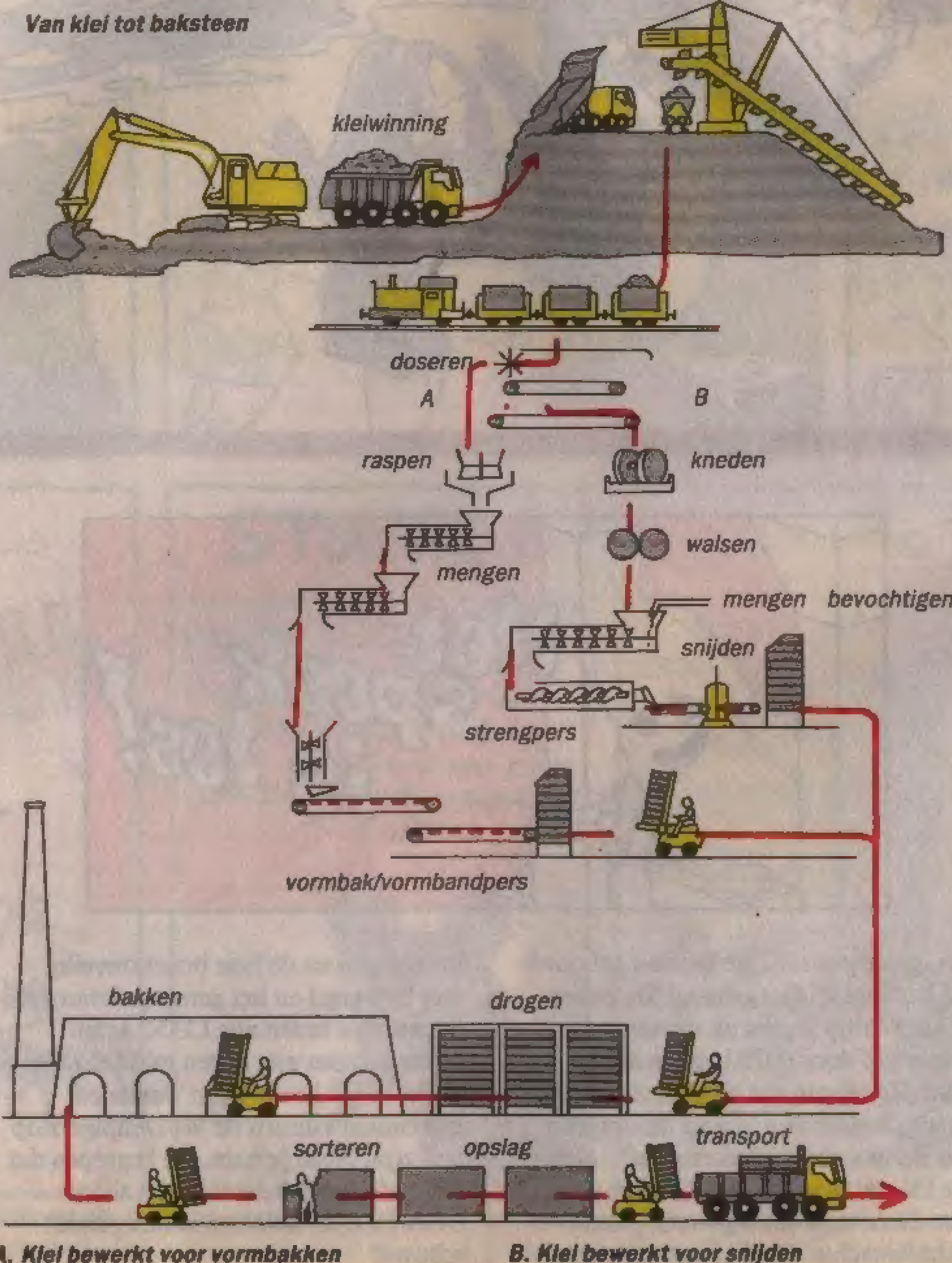
Zouden ze duizenden jaren geleden ook al de LEGO steen hebben uitgevonden? Het lijkt erop als je deze foto van een ruïne van een tempel ziet in Lindos op het eiland Rhodos in Griekenland. We kregen deze foto van J. Bosch, arts in Haren.

Beton

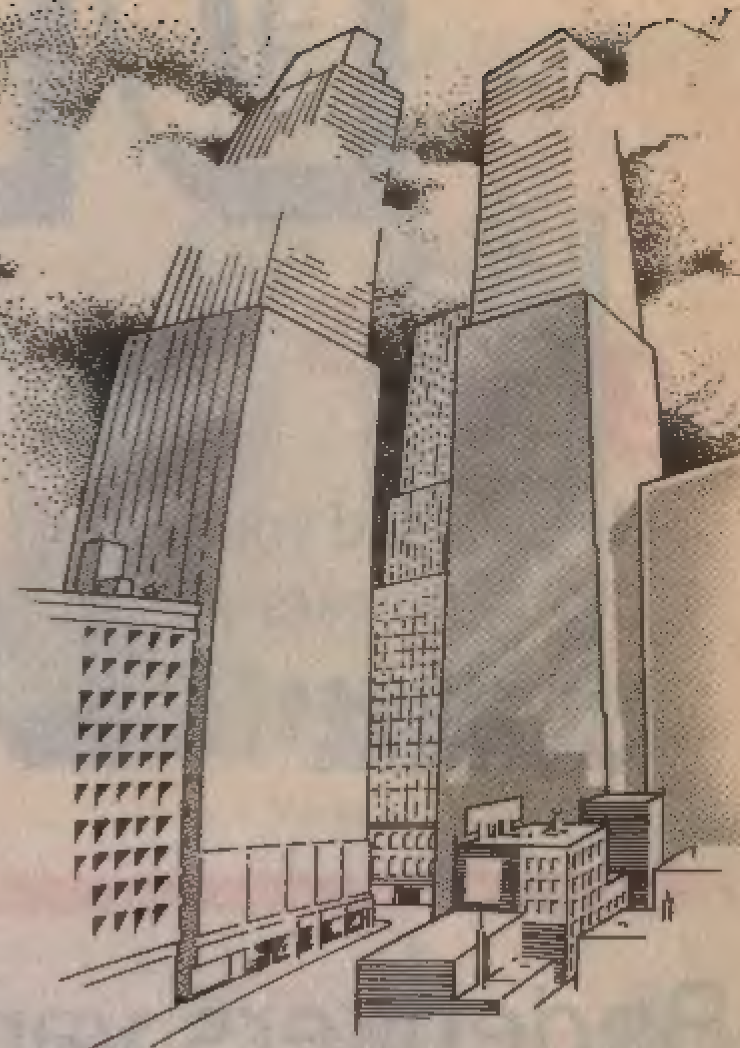
In onze tijd is beton niet meer weg te denken. Bij het bouwen wordt nu de draagconstructie vrijwel uitsluitend van beton gemaakt. Er zijn soms kant-en-klare bouwelementen (geprefabriceerd), die je alleen maar hoeft te plaatsen. Of er wordt een houten constructie gemaakt (bekisting) waarin beton rond een ijzeren vlechtwerk wordt gestort. Bouwen met beton gaat snel, maar toch worden daarna nog steeds bakstenen gebruikt om het gebouw af te werken. Door de toepassing van beton was het mogelijk om allerlei nieuwe vormen te maken en... werden hele hoge flats gebouwd. Zo hoog dat we ze „*Wolkenkrabbers*" zijn gaan noemen.

Het maken van baksteen

Voor het maken van bakstenen heb je *klei* nodig. En dat hebben we in ons land op veel plaatsen. We gebruiken er rivierklei voor en je zult de steenfabrieken dan ook altijd langs onze rivieren vinden. Klei wordt afgegraven en bij de fabriek opgeslagen. Klei dat geschikt is voor het bakken van stenen bestaat meestal uit meer verschillende soorten. De klei wordt gekneed, gewalst, bevochtigd en gesneden tot blokken ter grootte van een steen. Of na het raspen en vermengen in vormbakken gevoerd en geperst. Dat zijn de „*vormelingen*". Omdat die nog zacht zijn en veel water bevatten, worden ze eerst een paar dagen gedroogd. Daarna gaan ze een paar dagen de oven in en worden bij zo'n 1000 °C gebakken. Bakstenen zijn er in verschillende kleuren en maten. Zo zijn er bakstenen met Vechtformaat, Waalformaat, Dikformaat, Rijnformaat, IJsselformaat en er zijn de zogenaamde „kloostermoppen". Dat zijn geen grapjes over een klooster, maar nogal dikke stenen.
In het schema „Van klei tot baksteen" kunnen jullie zien hoe bakstenen worden gemaakt.

A. Klei bewerkt voor vormbakken *B. Klei bewerkt voor snijden*

Naast bakstenen zijn er ook niet gebakken stenen, zoals bijvoorbeeld kalkzandsteen. Die ontstaat door verharding. En er zijn natuurstenen, die bijvoorbeeld uit gesteenten worden gezaagd. Marmer is een voorbeeld van natuursteen.
De bekende Chinese muur is van baksteen gebouwd en voor de toren van Babel werden wel 85 miljoen (85.000.000) bakstenen gebruikt.

De steen van de twintigste eeuw

De geboorte van de LEGO steen was eigenlijk in 1949. Maar toen werden de mogelijkheden nog niet zo gezien. De steen werd pas in 1955 onderdeel van het „*LEGO Speelsysteem*". Maar de steentjes van toen waren niet te vergelijken met die van nu. In 1958 werd de nop- en buisconstructie uitgevonden waardoor de bouwwerken ermee stabieler werden en de mogelijke combinaties eindeloos bleken.

Een stukje Amsterdam. In werkelijkheid zijn er bakstenen gebruikt, maar in LEGOLAND Park kun je zien dat je het ook met LEGO stenen kan bouwen.

Ook dit zijn net de echte gebouwen in Kopenhagen, maar de baksteen is vervangen door de LEGO steen in het LEGOLAND Park in Billund (Denemarken).

Vanaf die tijd is het heel snel gegaan. De LEGO steen heeft de wereld veroverd en over de gehele wereld kinderen geïnspireerd tot de meest fraaie, originele en fantastische bouwwerken. De mogelijkheden zijn onbegrensd: je kunt met LEGO stenen van alles bouwen, een grot, een plaggenhut of zelfs een torenhoge wolkenkrabber!

„Wolven" noemen ze zich, die gevaarlijke rovers in het bos, dus…

Wacht je voor de Wolven

Kort (voorlees)verhaal

Diep verscholen in het donkere bos ligt de burcht „Slangenborg". Burchtheer van het ridderslot is Falco. Hij is nog maar 14 jaar oud. Zijn vader is vermoord en hij woont er nu met zijn stiefmoeder. Dat is de jonkvrouwe Gretel. Hoewel Falco nu de burchtheer is geworden, speelt z'n stiefmoeder de baas. Of zo je wilt: de bazin. Jonkvrouwen zijn meestal heel mooi en lief, maar dat is deze jonkvrouw beslist niet. Jonkvrouwe Gretel is een kreng, een lelijk wijf… een akelig spichtig mens. Haar bijnaam is niet voor niets „het serpent", of ook wel „het serpent van Slangenborg".

Verbond met de wolven

Jonkvrouwe Gretel is ontevreden, ze is kwaad, ze is woedend! Nu was ze zo mooi getrouwd met de vader van Falco en nou is-ie in zo'n stom gevecht met de „Wolven" dood gestoken. Door het huwelijk wilde ze snel rijk worden, maar nou zit die vreselijke stiefzoon haar in de weg. Die heeft alles geërfd. En zij heeft niets, niks, geen cent!
Met haar pinnige gezicht en haar diep liggende donkere ogen loopt ze als een heks door haar kamer. Ze wil rijk worden. Stinkend rijk! Hoe kan ze dat voor elkaar krijgen? Ze is officieel wel de moeder van Falco. Dus als Falco er niet meer is.. dan is alles voor haar. De burcht, alle meubels, sieraden, schilderijen, wandkleden

en zelfs de schat onder in de kelder zal voor haar zijn. Wat die schat precies is, weet eigenlijk niemand. Waarschijnlijk diamanten, gouden munten, allerlei edelstenen, denkt Gretel.
Was Falco maar weg, ver hier vandaan, zucht ze.
En dan grinnikt de verschikkelijke jonkvrouw en mompelt: „Ik sluit een verbond met de Wolven! Die zullen Falco wel weg willen lokken als ze de schat met mij mogen delen!"

De kamenierster

De jonkvrouwe Gretel heeft een kamenierster, een kamermeid. Ze vindt haar een „domme Trien" en ze doet niets anders dan op haar schelden en foeteren. Ze slaat haar zelfs als iets niet goed of niet snel genoeg wordt gedaan. De kamenierster, Geertruid, is de dochter van één van de houthakkers uit het bos. Ze is wel blij dat ze een baantje op de burcht heeft, maar die jonkvrouwe is afschuwelijk. Een gemeen mens, vindt Geertruid. Omdat haar vader, Harm de Houthakker, het heel goed met de vader van Falco kon vinden, heeft ze haar baantje gekregen. Maar af en toe zou ze het liefst gaan naar hun gezellige paalwoning in het bos. En… dat serpent voert wat in haar schild, denkt ze als ze die avond het haar van de jonkvrouwe moet kammen.
„Au! Stomme meid", snerpt de stem van de jonkvrouwe.
„Je doet me pijn met dat stomme gekam". Van schrik laat Geertruid de kam vallen.
„Je bent ontslagen, ga morgen maar weer naar dat stomme bos terug. Ik wil je niet meer hebben!"
Huilend verlaat de kamenierster het vertrek van de jonkvrouwe.
Op de gang ontmoet ze Falco. Hij vindt de kamenierster erg aardig en als hij haar zo huilend ziet, vraagt hij:
„Hé, Geertruid, is er iets?"
„Ach nee, niks heer", stamelt Geertruid. „Het is al weer over".

De hinderlaag

De volgende morgen als Geertruid met haar spullen in het bos is verdwenen, roept zijn stiefmoeder Falco bij zich. Ze heeft een brief in haar hand.
„Falco, je moet onmiddellijk naar het Bergkasteel „Drakenstein" gaan. De kasteelheer wil je spreken over de wedstrijden met de kruisbogen".
„Waarom heeft kasteelheer Armand mij dat zelf niet geschreven?", vraagt Falco aan zijn stiefmoeder.
„Ach, hij schreef het mij in een persoonlijke brief" antwoordt de jonkvrouwe. „Je weet dat hij graag wil dat jij ook meedoet!"
Falco gelooft best wat z'n stiefmoeder zegt, want hij is inderdaad een heel goede schutter en de wedstrijden worden volgende maand georganiseerd op het schietterrein bij het bergkasteel.
„Ik vertrek onmiddellijk", zegt hij.
Als hij uit de kamer is, mompelt de gemene jonkvrouw:
„Zo, dat wordt een gemakkelijke prooi voor de Wolven. De hinderlaag zal nu wel klaar zijn. De Wolven delen maar al te graag in de rijke buit!"

Wie een kuil graaft…

Geertruid loopt met haar weinige spulletjes door het bos. Ze weet er precies de weg. Ze zal eerst maar naar de houthakkers gaan, dan kan ze haar vader alles vertellen. En ja… even later hoort ze de ferme bijlslagen en het gezang van de houthakkers. Daar is haar vader. Een grote, stoere kerel, die de grote bijl vast houdt alsof het maar een veertje is. „Zoeff", gaat de bijl en een grote eik valt langzaam om.
Dan kijkt haar vader om en roept:
„Hé Geertruid, wat doe jij hier?"
Zittend op een boomstomp vertelt ze haar vader van haar ontslag en van haar vermoeden dat de jonkvrouwe iets gemeens van plan is.
„Horen jullie dat mannen", zegt haar vader. "Zouden de Wolven daar iets mee te maken hebben? Ik zag ze vanmorgen in alle vroegte naar de driesprong rijden, met houwelen en scheppen".
„Dat kunnen we beter eens even gaan bekijken Harm", zegt één van de houthakkers. En direct gaan ze op pad.
Als ze bij de bosrand zijn aangekomen, houden ze stil. Wat is dat nou? Wat zijn die „Wolven", die rovers nou aan het doen?
„Ik zie het", fluistert Geertruid haar vader in z'n oor. „Ze maken een valkuil".

De ontknoping

Een uur later rijdt Falco met zijn adjudant in het bos. „Het is me hier wat te stil heer", zegt de adjudant.
„Ik denk dat de houthakekrs verderop zijn", antwoordt Falco, terwijl hij de teugels van zijn paard wat laat vieren. Ze rijden nu stapvoets verder en dan worden ze ineens opgeschrikt door een geluid:
„Psssst" en nog eens „Psssst".
Daar zien ze Geertruid in het bos. Ze gebaart dat de ruiters naar haar toe moeten rijden. En dat doen ze dan ook. Wat is dat nou? Daar zitten zeker tien „Wolven" geboeid en aan de bomen vastgebonden. Hun monden zijn met doeken dichtgebonden.
Snel vertelt Geertruid wat ze ontdekt hebben en dat nu de vlucht-karos van de rovers eraan komt. Daarin zit zijn stiefmoeder, die zeker wil weten of Falco in de valkuil is gereden.
Falco sluit zich bij de houthakkers aan. En daar horen ze in de verte de vluchtkaros aankomen. Nietsvermoedend rijdt de voerman over de weg.
Als de karos bij de driesprong is aangekomen, springen er ineens een paar

houthakkers op de weg. Het paard schrikt en begint te steigeren. De wagen gaat nu schuin naar achteren en met een enorme dreun verdwijnt de karos in de valkuil.
Wat een gejammer komt er uit die kar. De jonkvrouw zit er in bekneld. Ze schreeuwt het uit van woede en pijn. Dan wordt ze er door de houthakkers uitgehaald. Ze heeft vast een been gebroken. Dan ziet ze Falco staan naast haar kamermeisje:
„Jij kreng", sist ze, „je hebt me verraden. Dat komt je duur te staan!"
„Dat denk ik niet", zegt nu Falco. Hij geeft Geertruid een zoen en tegen z'n stiefmoeder verklaart hij:
„Jij, lelijk mens, gaat mee naar Bergkasteel „Drakenstein". Ze hebben er een heel solide kerker en daar zal je worden opgesloten tot je been hersteld is. Dan sturen we je het land uit. En die „Wolven" van je mag je dan ook meenemen".

Wat denken jullie?

Zouden Falco en Geertruid later trouwen en nog heel lang en gelukkig leven? Nou, dat vertelt het verhaal niet. Dat mag je er dus zelf bij verzinnen.

In de tijd van Ridders en Jonkvrouwen

Wie de spannende Riddertijd wil meemaken, moet maar eens gaan kijken naar de nieuwe Riddertijd dozen. Maar jullie weten het: Pas op voor de ,,Wolven". Het zijn ondeugende rakkers!

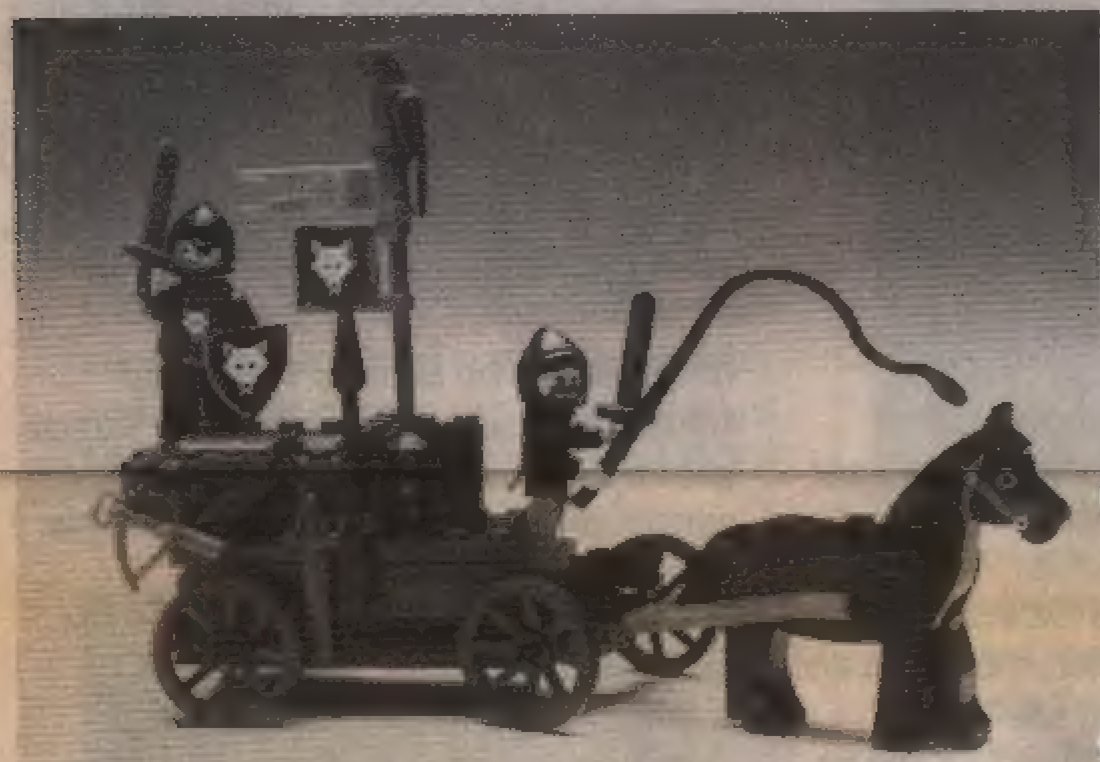
6009
In dit kleine doosje zit een stoere ridder met zijn edele ros. Op zijn schild staat een ,,vliegende draak" en hij heeft van alles bij zich voor het toernooi. Als hij z'n kruisboog spant, schiet hij altijd raak. Zijn vizier van z'n helm heeft-ie dan natuurlijk omhoog gezet. We noemen hem de *Zwarte Ridder*.

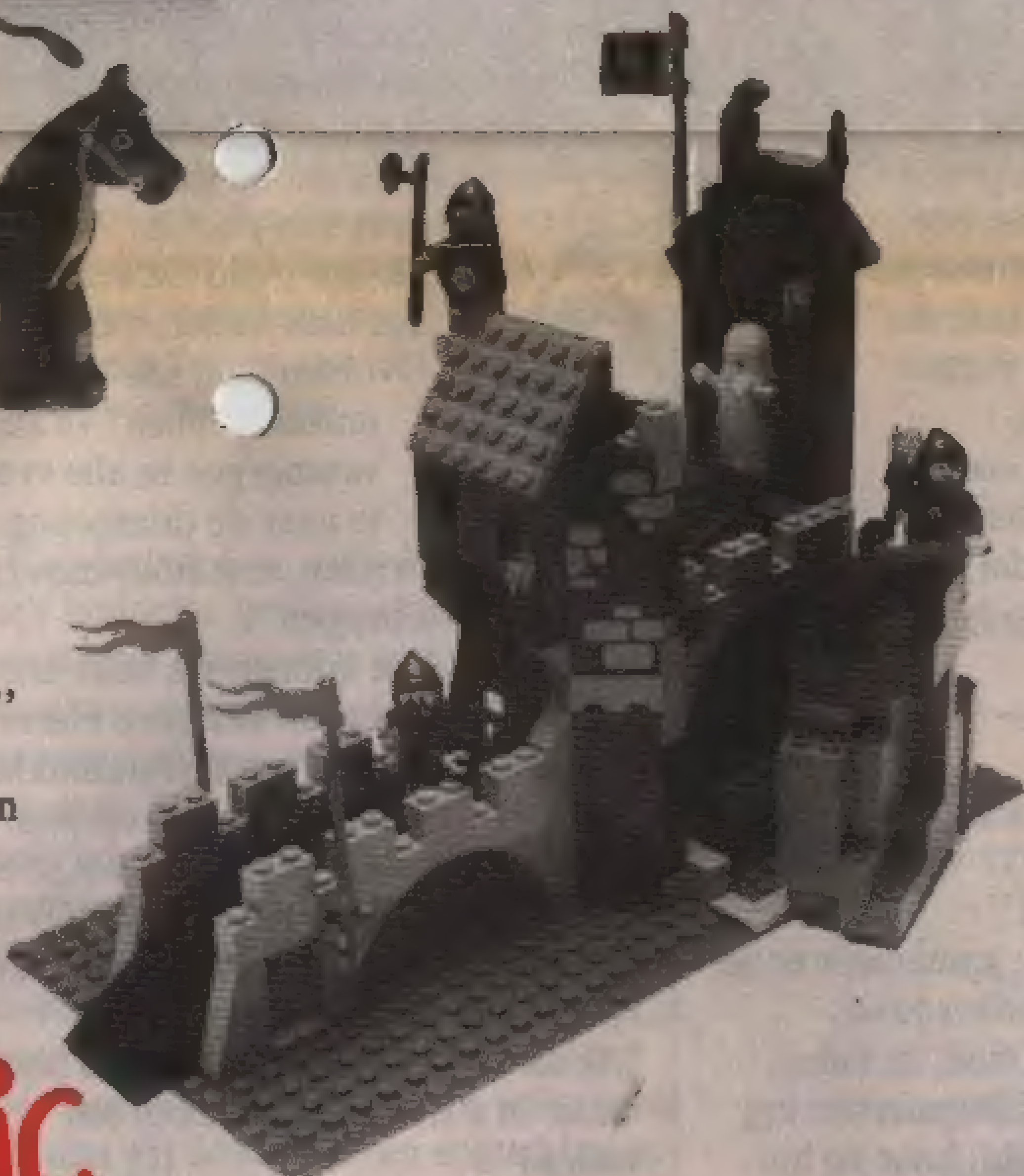

6057
Hier zien jullie de *Zwarte Ridder Galei*.
Op de boeg zit de ,,vliegende draak" en die zie je ook op het grootzeil en op de vlag op de achtersteven. De boogschutters, de ridders en de roeier horen er ook bij. Je kunt met dit schip niet echt varen, maar je kunt er wel heel fijn mee spelen en je kunt zelfs van de elementen twee kleinere schepen bouwen!

6038
Daar komt-ie: de *Vluchtkaros van de Wolven*. Je ziet dat overal de wolvenkop op staat. In de vluchtkaros hebben deze twee Wolvenjagers de schat geladen. En wil je weten wat die schat is? Ga dan maar eens in de winkel op zoek!

6075
Schrik niet als je uit deze doos ineens ,,hiiiiiiiii!" hoort. Dat is dan het spook uit de *Wolvenjagers Spook-gevangenis*. Als je het spookje een tijdje in het licht houdt, wordt hij in de schemer lichtgevend. De gevangenis is gebouwd in het water en de Wolvenjagers moeten over een steiger naar de cellen. Zorg maar dat je daar niet in terecht komt.

6086
Met ophaalbrug, kerker, schatkist, ridders te paard, bewakers en een echte slotgeest zal je de meest spannende avonturen spelen. Je kunt er natuurlijk ook allerlei andere gebouwen mee maken, maar het model dat je hier ziet, is wel erg mooi. Het is *Bergkasteel ,,Drakenstein"*. Het wapen van de ridders is een ,,vliegende draak". Dat zie je aan de schilden en de vlaggen en zelfs boven op hun helmen zijn vliegende draken in verschillende kleuren. Als de ophaalbrug omhoog is, zal het moeilijk zijn om dit bergkasteel te veroveren met al die wachters op en achter de muren.

BASIC Bouwstenen voor Buitengewoon Bouwen

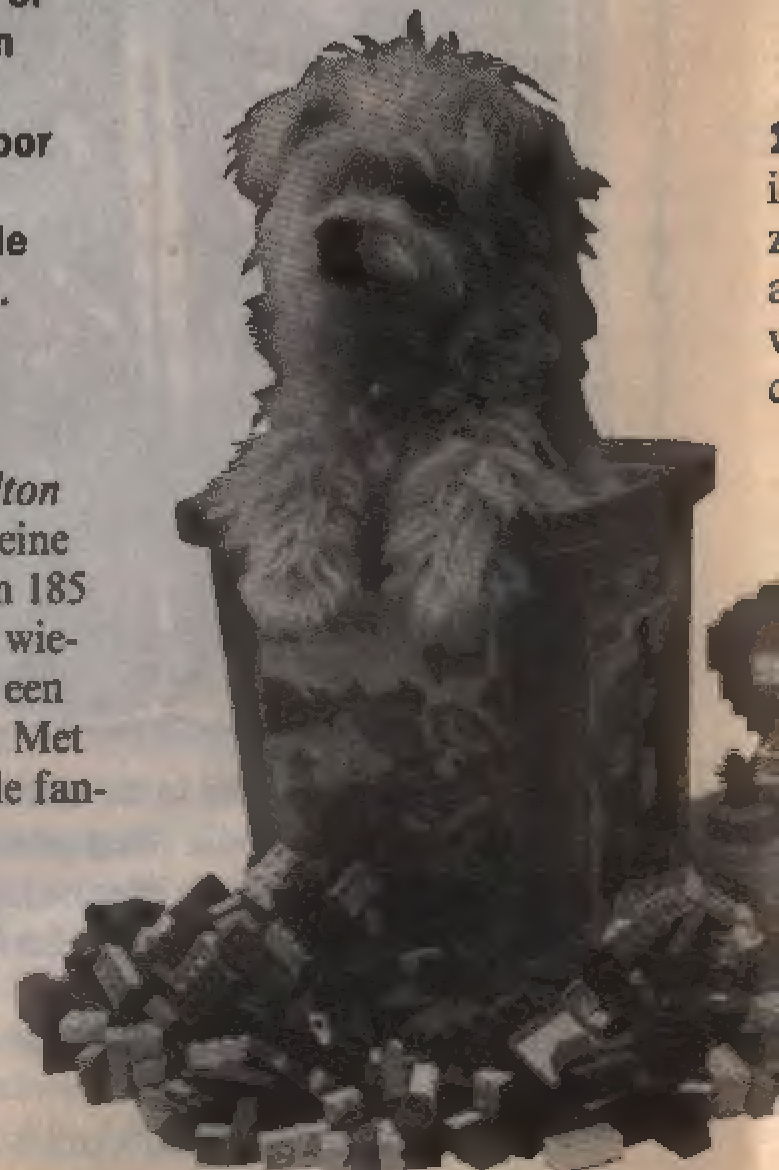
Voor LEGO bouwers die hun eigen bouwmodellen willen bedenken zijn er in de serie BASIC drie nieuwe stapeltonnen bijgekomen. De elementen kunnen al door bouwers vanaf 3 jaar worden gebruikt. ,,Jong geleerd, oud gedaan" zegt het spreekwoord. Het is ook een prima overgang voor peuters van DUPLO naar LEGO, want alle elementen passen bij en op elkaar. Dit zijn de nieuwe rode ,,emmertjes", die niet alleen een goede start zijn, maar ook door ervaren LEGO bouwers worden gewaardeerd.

1881
Start-Stapelton. Er zitten maar liefst 280 elementen in deze handige stapelton, die ruimte biedt voor meer LEGO of DUPLO. Er zitten wielen in voor auto's, elementen voor huizen, vliegtuigen en eigen verzinsels. En als de stenen goed klemmen kunnen die eenvoudig van elkaar worden gehaald met de ,,elementenscheider" die ook in de ton zit.

1884
Hij heet *Kleine LEGO Stapelton ,,Fantasia"*. Maar in deze kleine ton zijn toch niet minder dan 185 elementen te vinden. Er zijn wielen bij voor een wagentje en een propellor voor een vliegtuig. Met deze kleine stapelton raakt de fantasie van een echte LEGO bouwer niet snel uitgeput.

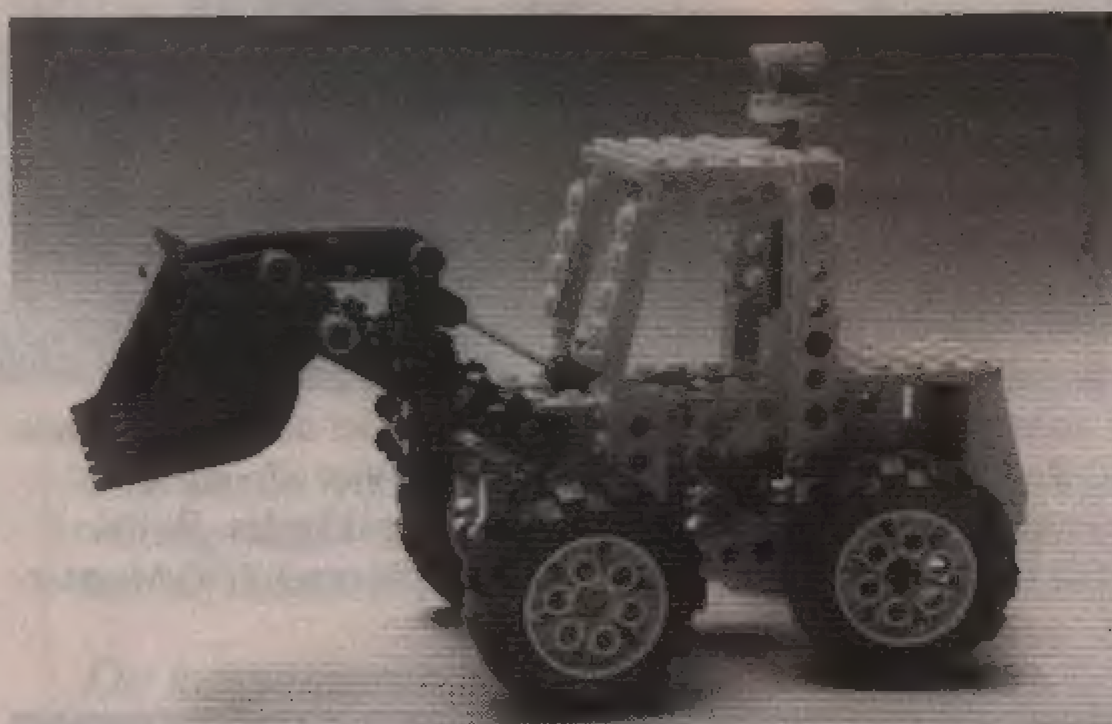

Techniek voor beginners, gevorderden en zeer ervaren techneuten

In mei van dit jaar komen er maar liefst 5 nieuwe LEGO TECHNIC dozen bij. Weten jullie dat er dan in totaal al 27 van die prachtige dozen zijn? Met LEGO TECHNIC kun je stap voor stap thuis raken in allerlei technische toepassingen. En je kunt nu met wat kleinere dozen beginnen. Laten we maar eens gaan kijken wat er nieuw is in deze serie.

8826
Als je als een gans, waggelend snel vooruit wil komen, dan zul je plezier beleven aan dit model. Het is een 4 Wielige TECHNIC *Waggle-racer*. Dat betekent, dat als de wielen rechts en links ongelijk staan, de bovenzijde gewoon horizontaal blijft. In het doosje zitten trouwens bouwvoorbeelden voor twee verschillende modellen. Een leuke doos voor beginners vanaf 7 jaar.

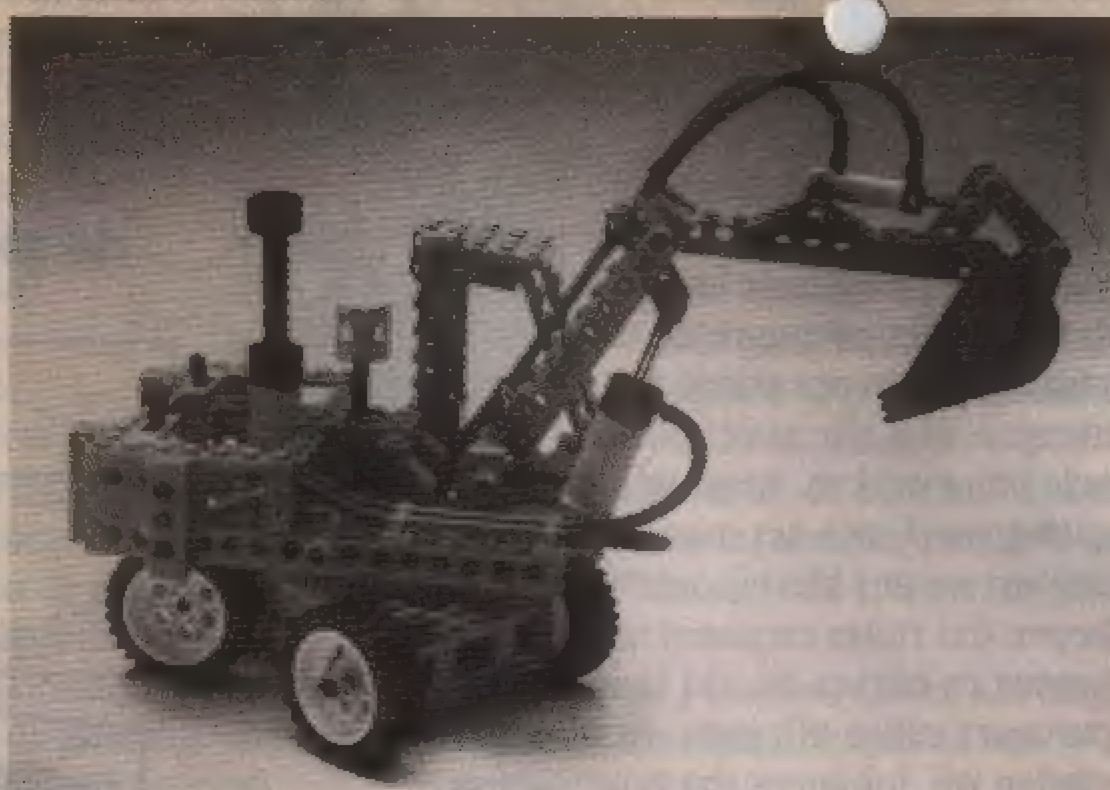
8828
De TECHNIC *Graaflader* heeft een parallel-hef, achtersturing en kantelbak. Met de TECHNIC motor (8720) kan de arm van de kantelbak elektrisch worden bewogen. Vanaf 8 jaar van harte aanbevolen voor jongens en meisjes die vertrouwd willen raken met techniek.

8836
We noemen dit toestel een TECHNIC *Mono-vlieger/Multi-kopter*. Er zit een zuigermotor (ook wel boxermotor genoemd) in, die met de TECHNIC motorset (8720) de propellor aandrijft. Met de stuurknuppel in de cockpit van de Mono-vlieger zijn de ailerons (dat zijn de rolroeren, de kleppen achteraan de vleugels) te bedienen. Een interessant model voor technici vanaf 9 jaar. Ook het andere model, de Multi-kopter, is uitnodigend.

8837
De persluchtcylinders van deze TECHNIC *draaigraver* bewegen zowel de hefarm als de kantelbak. Met het zwaailicht bovenop bedien je de achterbesturing, maar als je die omhoog trekt dan kun je daarmee het bovenstuk draaien. Vanaf de leeftijd van ongeveer 9 jaar is hiermee veel technisch inzicht te leren. Er zit in deze doos trouwens ook een bouwvoorbeeld van een kleine kraanwagen met een op perslucht werkende kraanarm. Als je die kunt bouwen ben je al een behoorlijke LEGO TECHNIC bouwer!

85
...et nummer van de *Grote LEGO Stapelton*. Er ...en ruim 450(!) elementen in en daar valt van ...s mee te bedenken en te bouwen: een kraan...gen bijvoorbeeld, of een molen, een gekke ...wn of een bijzonder huis waar de leuke poppetjes in wonen. Dit is LEGO op z'n best, deze stapelton, die ook dienst doet als opbergton. En wat te denken om zo'n ton mee te nemen voor regenachtige vakantiedagen? In alledrie de nieuwe stapeltonnen zit de handige elementenscheider waarmee klemmende stenen (bijvoorbeeld de „platjes") gemakkelijk van elkaar te halen zijn.

8868
Je moet wel van technisch goeden huize komen om deze Zware Super TECHNIC *Kraanwagen* de baas te worden. Dit model voor zeer ervaren TECHNIC bouwers vanaf 12 jaar is uitgerust met een 6-cylinder motorblok en een echt werkende *perslucht-compressor*. De 6 Alkaline 1,5V batterijen (LR6) zitten niet in de doos omdat het gevaarlijk kan zijn batterijen bij te verpakken. De kraan kan niet alleen de arm en de grijper bewegen, maar kan ook draaien. Zo'n zwaar voertuig is vanzelfsprekend uitgerust met koelventilatoren. Een uitdagend model waarop je trots kunt zijn als je dat hebt gebouwd!

8839
Hier zie je een *Multifunktioneel bevoorradingsschip*. Zo'n schip wordt gebruikt om booreilanden in zee van allerlei spullen te voorzien. De beide stuwschroeven kunnen worden gedraaid en werken echt. Ook de kraan achterop het schip kan echt worden bediend. Als je het andere model van het bouwvoorbeeld maakt, dan krijg je een Hovercraft.

Deze luchtkussenboot kan je laten „varen" als je er met de TECHNIC motor (8720) een elektrische verbinding mee maakt. Een aantrekkelijke doos voor techneuten vanaf zo'n jaar of tien.

Meesterlijke bouwwerken

We hebben weer een keuze moeten maken uit de inzenders van leuke, originele en knappe bouwwerken. Deze keer hebben we er de volgende LEGO Meesterbouwers uit geselecteerd. Zij krijgen van de redaktie het speciale certificaat van LEGO Meesterbouwer.

✉ *Martijn Groot* uit Lutjewinkel stuurde ons deze foto van zijn echt werkende *windmolen*. De 120 cm hoge windmolen heeft een remsysteem dat net voor het windroer achter het kruiende bovendeel zit. Een mooi model voor deze molen voor schone energie van deze 12-jarige LEGO bouwer. Hij krijgt er het LEGO Meesterbouwer certificaat voor.

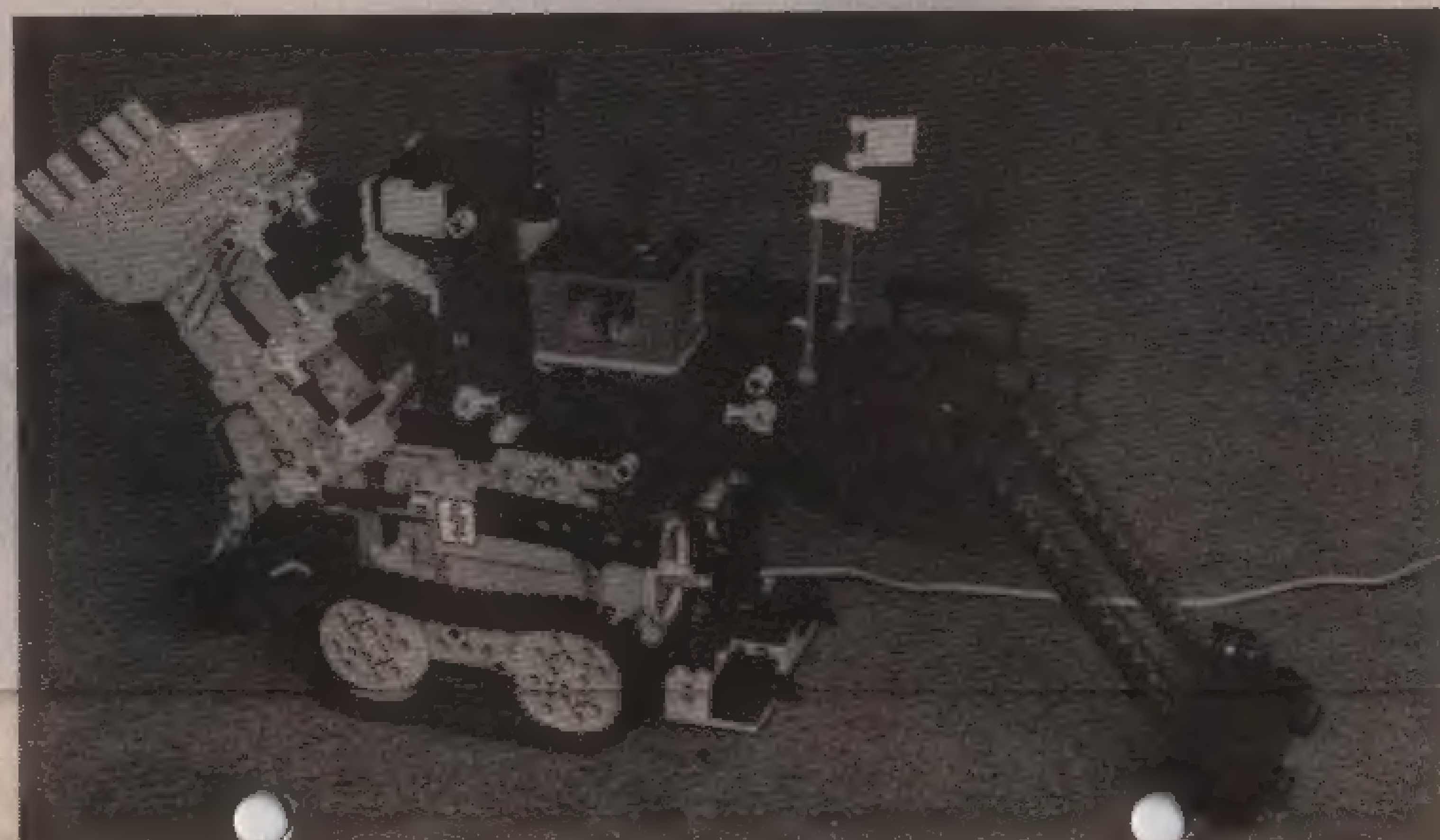

✉ We krijgen veel auto's, trucks en vrachtwagens toegestuurd. Maar wat *Paul en Max Huyse* ons stuurden is wel heel bijzonder. Ze hebben met dit *voertuig* al eens een derde prijs gewonnen, maar nog geen LEGO Meesterbouwer certificaat. En dat verdienen deze Haarlemse jongens best. Kijk maar eens wat dit voertuig allemaal heeft: 4WD, 4 wiel geveerd, vierwiel besturing, viercylinder motor in V-opstelling. Met 2 pneumatische cylinders kan de kap omhoog, heeft verbrede wielkasten en nog veel meer. Er zitten 40 tandwielen, 3 differentieelhuizen en 11 kruiskoppelingen in dit voertuig! Een „meesterlijk" bouwwerk dus.

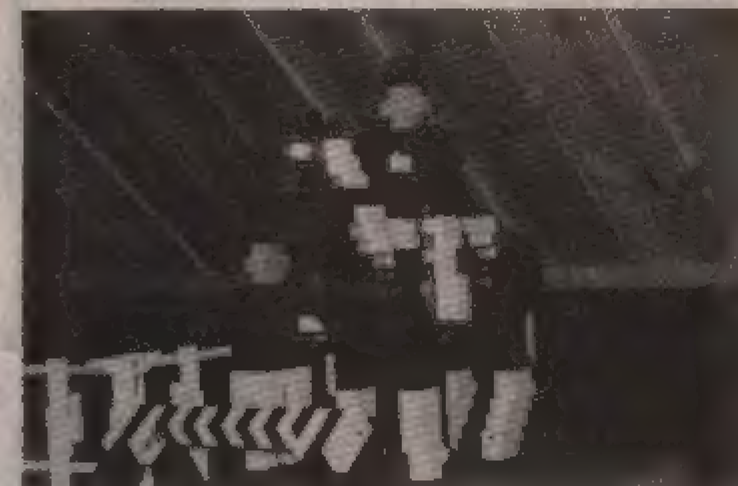

✉ *Jan Paul van Waveren* is volledig thuis in LEGO TECHNIC. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de detailfoto die jullie hier zien. Jan Paul bedacht en bouwde zelf een *cyclische rotorbesturing* voor een helicopter. Hij haalde dit dus niet uit het bestaande model van de TECHNIC Reddingshelicopter, maar bouwde het van zijn eigen TECHNIC elementen en onderdelen die hij bestelde via service pakketjes. Wij vinden deze technische LEGO bouwer uit Hazerswoude-dorp beslist een LEGO Meesterbouwer.

✉ *Jeroen Blok* is 10 jaar oud en hij bouwde deze zware *Grondgraaftracker*. Hij werkt op een 4,5 Volt motor en heeft pneumatische hefarmen en een kiepende bak. Het is een prachtige machine geworden die hij heeft bedacht en gebouwd. Naar onze mening is Jeroen een LEGO Meesterbouwer. Wat zullen ze mooie nieuwe wegen krijgen in Re[illegible]am!

✉ *Johannes Out* stuurde foto's van drie zelf bedachte bouwwerken: een roofvogel met bewegende kop, een maaimachine met pneumatisch te bedienen maaiarmen en een paard met ruiter en meester. Het zijn stuk voor stuk originele bouwwerken, maar wij vonden het *springpaard* toch het mooist. Die foto hebben we dus hierbij opgenomen. We hopen dat ruiter en paard in de barrage komen en binnen de tijd foutloos het parcours zullen afleggen. In ieder geval vinden wij Johannes een echte Meesterbouwer.

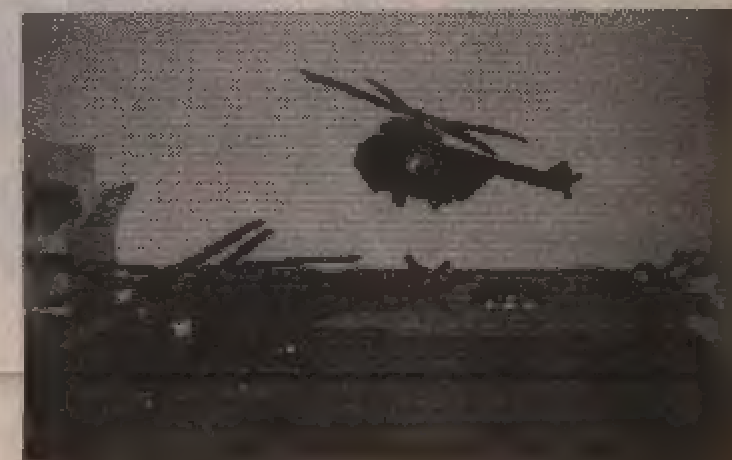

✉ *Hans Geers* uit Heelweg bedacht en maakte deze zelf rijdende *mestinjecteur*. Met deze driewieler kan de mest op een goede manier in de grond worden gebracht. Een leuk ontwerp, dat is gemaakt van gewone LEGO SYSTEM elementen. Knap gedaan!

✉ *Joost de Waal* uit Gorinchem kreeg vorig jaar een leuke surprise met Sinterklaas van zijn opa. Op de foto zien jullie die reusachtige kartonnen piraat en bij de voet de echte LEGO piraat. De opa van Joost is dus een KARTON Meesterbouwer.

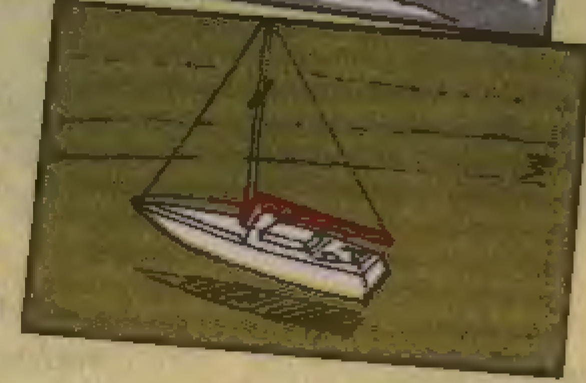
Maar Joost zelf kan er ook wat van hoor. Hij bouwde samen met z'n vriend Hidde de *reddinghelicopters*, die bezig zijn om drenkelingen uit het water te halen. We vinden Joost dus een LEGO Meesterbouwer.

Wie maakt de mooiste Abel Tasman Prentbriefkaart?

Hierbij zien jullie allerlei tekeningen. Ze zijn maar klein. Die tekeningen kunnen jullie uitknippen en op een stuk karton plakken om er een fraaie prentbriefkaart van te maken. Jullie mogen die tekeningen ook natekenen, of je mag zelf een leuke kaart ontwerpen. Dat moet dan wel te maken hebben met de ontdekkingsreis van Abel Tasman, met de oude schepen uit de tijd van de Verenigde Oostindische Compagnie, of met Nieuw Zeeland.
Wie de mooiste kaart maakt, kan een LEGO doos naar keuze winnen met een maximale winkelwaarde van ƒ 100,–.
We delen de inzendingen in groepen in:

A Tot en met 6 jaar
B Van 7 tot en met 9 jaar
C Van 10 jaar en ouder

Jullie moeten die kaart aan de achterzijde voorzien van je naam, je adres, de postcode, de plaats waar je woont, je leeftijd, met jongen of meisje en natuurlijk met de nummers van de doos of dozen die je wilt hebben als je in de prijzen valt. Die kaart stuur je als briefkaart (60 cent postzegel), in een open envelop (70 cent) of als brief (80 cent) naar de

Redaktie LEGO krant
Postbus 98
9460 AB Gieten

Jullie Abel Tasman kaart moeten we ontvangen *vóór 23 mei 1992*. Als je kaart later komt, kunnen we je helaas niet meer laten meedoen. Een onafhankelijke jury zal zorgvuldig alle prentkaarten beoordelen en er van elke categorie de 3 mooiste prentkaarten uitzoeken. Doe je best, want we zullen waarschijnlijk ook nog de mooiste Abel Tasman Prentbriefkaarten ergens officieel tentoonstellen!

De eerste Europeaan die Nieuw Zeeland ontdekte kwam uit het Groningse dorpje Lutjegast

,,Waecker voor de Welvaert'', oftewel in de Gouden Eeuw waren de Hollanders uit het op het vinden van vele rijkdommen. Zo was ene Abel Tasman uit Lutjegast er al eens op uitgestuurd om tussen Japan en China naar een goudeiland te zoeken. Dat bleek echter niet te bestaan. De gouverneur-generaal van de kolonie Nederlandsch Indië, Antonio van Diemen, zond Abel Tasman in 1642 vanuit Batavia weer weg, want Nederlandse schepen waren enkele keren vanuit Straat Soenda uit koers op de barre kusten van Australië terecht gekomen. Daarom zijn er aan de West- en Noordkust van Australië ook nu nog zoveel Nederlandse namen: Kaap Leeuwin en Arnhemsland bijvoorbeeld.
In die tijd dachten ze dat daar een enorm groot land lag, dat zich tot aan de Zuidpool uitstrekte. Abel Tasman kreeg de opdracht dit grote ,,Zuidland'' te verkennen.

Een groot eiland

Van Batavia (dat nu Jakarta heet) voer Abel Tasman met twee schepen uit. Aan de zuidkant ontdekte hij een kust. Dat noemde hij naar de gouverneur-generaal ,,Van Diemensland''. De scheepstimmerman zwom naar de kust en sloeg een paal in de grond met een vlag eraan. Later bleek het echter een eiland te zijn. Nu heet dat eiland naar de ontdekker ervan: ,,Tasmanië''.
Verder naar het Oosten varend zag hij weer land. Hij noemde het ,,Statenland''. Het is het huidige Nieuw Zeeland. In een baai van dit ,,nieuwe'' land werden drie matrozen door bewoners van Nieuw Zeeland gedood. Die baai werd in het logboek van Tasman dan ook ,,Moordenaarsbaai'' genoemd. Maar zo had hij ook ,,Driekoningeneiland'' en ,,Pijlstaarteiland'' in die buurt ontdekt. De bewoners noemde hij ,,Amsterdammertjes''.
Tasman zeilde verder en kwam via de Vriendschaps-, de Fidsji- en de Salomonseilanden om Nieuw Guinea heen weer terug. Hij was dus in een grote boog om Australië heen gezeild en bewees daarmee dat het een enorm eiland was, dat ,,Nieuw Holland'' werd genoemd. Dus naast ,,Nieuw Zeeland'', dat nog steeds zo heet (als is die naam door de latere kolonisatie door de Engelsen onder Cook, verengelst in ,,New Zealand'') heeft er ook ,,Nieuw Holland'' bestaan.
Dat was 350 jaar geleden: een duidelijke reden om dit jaar uit te roepen tot Abel Tasman jaar.

Het nieuwe land dat Abel Tasman ontdekte:

Nieuw Zeeland

Er zijn allerlei eilandengroepen in de Stille Zuidzee, de ,,Pacific''. Australië en ook Nieuw Zeeland zijn zo groot, dat je ze nauwelijks eiland kunt noemen.

Hier zie je de kabelbaan in de hoofdstad van Nieuw Zeeland: Wellington.

Nieuw Zeeland, of zoals het nu officieel heet New Zealand (spreek uit Noew Zielènd) heeft twee grotere eilanden, het Noorder-eiland en het Zuider-eiland. Is het Noorden aangenaam subtropisch, in de Zuidalpen op het Zuidereiland kan het behoorlijk koud zijn. Vind je in het Noorden heetwaterbronnen, kokende modderputten en hoog spuitende geysers, in het Zuiden zijn er met sneeuw bedekte bergtoppen, gletsjers van kilometers lengte en – zoals in Noorwegen – prachtige fjorden.

Van Kiwi tot Pinguin

Eigenlijk ligt Nieuw Zeeland onder de Zuiderkeerkring of Steenbokskeerkring niet zo ver van de Zuidpool. Er zijn dan ook vier soorten pinguins die je in Nieuw Zeeland kunt vinden. Maar in het subtropische noorden kun je ook een soort kolibri vinden en 's nachts scharrelt de loopvogel, de Kiwi zijn kostje bij elkaar. De Kiwi is Nieuw Zeelands' nationale vogel. Hij eet insectenlarven en wormen en is voornamelijk 's nachts actief. Er zijn trouwens niet minder dan 300 vogelsoorten in Nieuw Zeeland. Om er nog een paar bijzondere te noemen: de enorme zeevliegers, de Albatrossen en de schreeuwlelijkers met hun fantastische verenpracht, de papegaaien.
Er is ook nog een dier uit de préhistorie, de tuatara is een soort hagedis die al honderd miljoen jaar op Nieuw Zeelands grondgebied leeft!

Nog geen 3,5 miljoen mensen en zeker 60 miljoen schapen

Nieuw Zeeland is vooral bekend door de schapen, maar ook het rundvee begint steeds meer bekend te worden. De appels en vooral het Kiwifruit uit Nieuw Zeeland zijn over de hele wereld bekend. Van de bijna 3,5 miljoen Nieuw Zeelanders woont een groot deel in de steden. In Auckland wonen er al 865.000 en in de hoofdstad Wellington ongeveer 325.000.
De oorspronkelijke bewoners, de Maori's worden in Nieuw Zeeland volledig gerespecteerd. Er wonen nog zo'n 300.000 navolgelingen van de eerste Polynesische kolonisten. Dat waren zo'n 1000 jaar geleden de mensen die met zeilkano's van de Zuidzee-eilanden op Nieuw Zeeland kwamen. Ze noemden het in hun taal Aotearoa, wat betekent ,,Land van de lage witte wolk''.

De grootste stad van Nieuw Zeeland is Auckland in het Noorden van Noorder-eiland. Er wonen ongeveer 865.000 mensen!

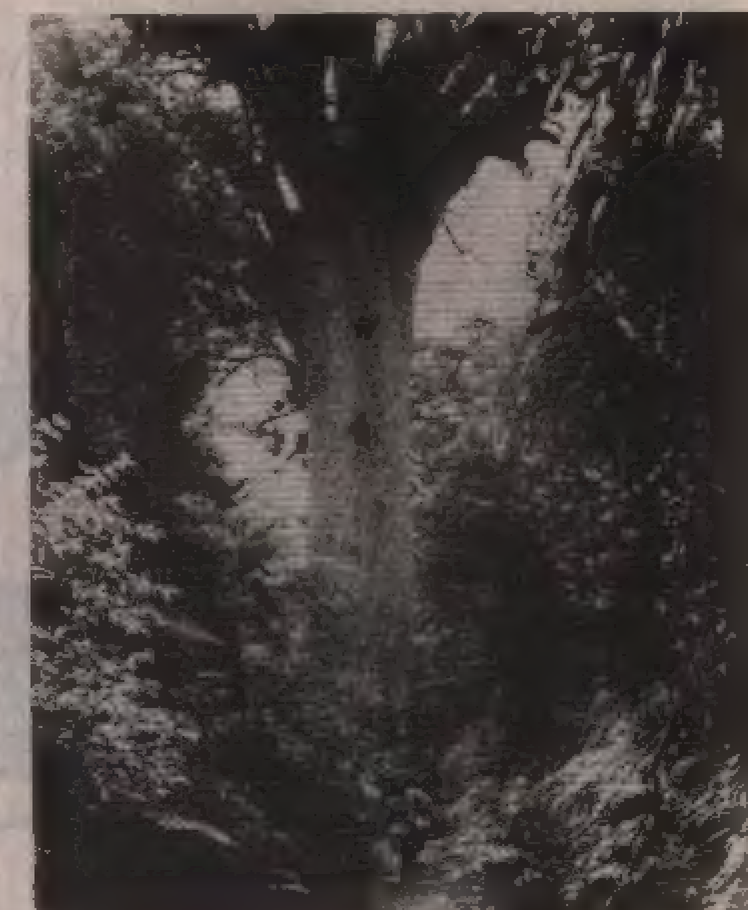
Het dal staat vol met prachtige paarse lupinen en daarachter verrijst majestueus de hoogste berg van Nieuw Zeeland, Mount Cook, die meer dan 3½ kilometer hoog is.

Zomer in de Winter

Nieuw Zeeland ligt helemaal aan de andere kant van de wereld. Het is dus niet zo vreemd dat er enkele dingen wat anders zijn dan bij ons. Zo is het in Nieuw Zeeland bijvoorbeeld zomer in januari en februari. De koudste maand is juli, maar dan is het op het Noorder-eiland nog redelijk weer met temperaturen tussen de 7 en 16°C. Omdat het klimaat er zo mild is, wonen driekwart van de Nieuwzeelanders op het Noorder-eiland.

De hoogste berg en het diepste meer

De grootste gletsjer, met alle ijsmassa's die van de bergen in het Zuiden vanaf de toppen naar de dalen schuiven (soms bijna 1 meter per dag!), is de Tasman gletsjer. Hij is zo'n 29 km lang, tot 3 km breed en niet minder dan 600 meter dik.
De langste rivier van Nieuw Zeeland is de Waikato Rivier. Die is niet minder dan 425 km lang, de afstand Groningen-Maastricht ongeveer. De hoogste berg is de Mount Cook. Deze berg, genoemd naar de Britse marinekapitein, die de eerste Engelse kolonisten in 1769 op Nieuw Zeeland bracht, is niet minder dan 3.764 meter hoog. En als je een heel diep meer wilt zien, dan moet je naar Lake Hauroko. Dat is maar liefst 462 meter diep.
Nieuw Zeeland heeft trouwens ook één van de hoogste watervallen ter wereld. Niet zo hoog als de Schot Sutherland dacht (die schatte de val op zeker 1000 meter), maar de watervallen naar zijn naam vallen toch niet minder dan 580 meter vanuit Lake Quill naar beneden.

Boeiend zijn de dieren en de bomen en planten op Nieuw Zeeland. Dit is een grote Kauriboom in het Waipoua bos op het Noorder-eiland. Deze bomen kunnen wel 35 meter hoog worden en dat is wel heel hoog!

Er is natuurlijk veel meer over Abel Tasman's ontdekking te vertellen. Dat er heel veel Nederlanders naar toe zijn gegaan om er te werken en te wonen. Wij hebben bij de redaktie ook enkele Verre LEGO vriendjes die ons regelmatig vanuit Nieuw Zeeland schrijven. Als je er meer over wilt weten, zoek dan eens in de ,,bieb'' naar boeken. Want Nieuw Zeeland heeft veel meer te bieden dan menigeen in ons land weet. Dus ontdek verder wat Abel Tasman nu 350 jaar geleden voor ons ontdekte!

Op ontdekkingsreis in

LEGOLAND® Park in Billund

Wie dit jaar het geluk heeft om met vakantie naar Denemarken te gaan en langs Billund te komen, die moet beslist eens op ontdekkingsreis gaan in LEGOLAND Park. In het plaatsje Billund ligt dit wonderbaarlijk mooie en interessante park voor jong en oud te wachten. Eigenlijk schieten woorden te kort om te vertellen wat er allemaal te zien en te beleven is. En als het mooi weer is, dan is één dag eigenlijk te kort. Overigens, bij lelijk weer is er ook binnen in de gebouwen van alles te beleven.

Geen woorden maar foto's

Omdat je beter kunt zien wat er allemaal te zien en te doen is, laten we jullie hierbij wat foto's zien die de redaktie maakte. Je ziet een Nederlandse boerderij met koeien, een safaripark met zebra's, giraffen en olifanten, een haven met echt varende schepen en bruggen die open en dicht gaan, het Amerikaanse vrijheidsbeeld en de ingang van het cowboy-dorp onder toeziend oog van een metershoge indiaan. Is dat te saai? We denken van niet, maar maak dan maar eens een dolle rit langs de bisons. Je gelooft het niet: alles met veel geduld gebouwd van het meest unieke bouwmateriaal ter wereld: - LEGO stenen!

Heel veel plezier in vakantieland Denemarken en vooral in het LEGOLAND Park in Billund, midden op het schiereiland Jutland.

Snuit en KORNUITEN

DOOR ANDREA

Redaktie: *Henk Steinroth Communicatie* Vormgeving en zetwerk: *Studio Dorèl*
Illustraties: *Koen van der Velden, Lian Ong* (pag. 3) Fotografie: *Bob van Zalm*